5

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA
DE
NYCTALOPIA.

QVAM CONSENSV
ILLVSTRIS MEDICORVM ORDINIS
IN ALMA FRIDERICIANA
PRAESIDE
VIRO ILLVSTRI EXCELLENTISSIMO
IOANN. CHRIST. REIL
MEDICINAE AC CHIR. DOCT. PROFESS.
THERAPIAE P. O. SCHOLAE CLINICAE DIRECTORE
ET CIVITATIS HALENSIS PHYSICO,
PRO
GRADV DOCTORIS MEDICINAE
RITE CONSEQVENDO
DIE XV. OCTOB. MDCCXCI.
PVBLICE DEFENDET,
AVCTOR

FRANCISCVS KRAFT
FREISTADIO - SILESIVS

HALAE,
TYPIS IO. CHRISTIAN. HENDELII.

VIRO

DIGNISSIMO ET SVMME

VENERANDO

FRANCISCO KRAFT

PATRI OPTIMO

HAS STVDIORVM PRIMITIAS

IN

PERPETVVM GRATISSIMI ANIMI

DOCVMENTVM

OFFERT

AVCTOR.

DE

NYCTALOPIA

SEV

CAECITATE DIVRNA.

SECTIO I.

DEFINITIO ET DIVISIO NYCTALOPIAE.

§. 1.

Plurimum nyctalopia illud viſus vitium dici ſolet, quo aegroti interdiu parum vel nihil, veſperi autem, ac noctu ſatis bene et diſtincte vident.

Verum

Verum haec nyctalopiae deſcriptio nimis anguſta eſt, nec omnes, quae ad hunc morbum referuntur ſpecies, complectitur. Nyctalopes enim vel in clariori luce, vel tempore diurno parum aut nihil; in moderatiori vero luce vel tempore nocturno, ſatis bene cernunt.

§. 2.

Nyctalopia proinde duplicis eſt indolis; vel quantitas lucis cum hoc viſus vitio in nexu cauſali eſt, vel non.

a. In priori caſu nyctalops in loco lucido vel nullo vel obtuſo viſu gaudet, in loco tenebricoſo vero ſatis bene videt. Praeſentia morbi a quantitate lucis, vel a temporibus diei vel noctis pendet. Sunt nyctalopes, qui de nocte in loco, copioſis luminibus illuminato, nihil vident, et interdiu ſat diſtincte cernunt, dummodo in loco tenebricoſo verſentur. Haec nyctalopia a vitio oculi pendet, quo irregularis lucis introitus efficitur.

b. In poſteriori caſu, quo quantitas lucis abſque nexu cum hoc morbo eſt, nyctalopes de

die prorſus nihil oculis diſcernunt, ſive in clara luce ſint, ſive in locis obſcuratis degant; verum tempore nocturno nulla ratione habita lucis bene et acute omnia objecta oculis cognoſcunt. Haec poſterior, periodica et intermittens eſt caecitas, quae fortuito cum diei temporibus ita coincidit, ut interdiu aegroti a paroxyſmo corripiantur, noctu liberentur. Hoc in caſu cauſa unius morbi in nervo optico poſita eſt.

§. 3.

Eſt et alia nyctalopiae differentia, ratione gradus, cum ea non inepte diſtinguatur in perfectam et imperfectam. Perfecta eſt, in qua aeger interdiu omnino nihil, et ſolum noctu recte videt; imperfecta, qua etiam de die videndi qualiscunque, ſed debilitata facultas relinquitur. Praeterea pro varia ejus ſede et origine, vario adhuc modo dividi poteſt. Conſtat enim, ejus cauſam non ſemper ipſi oculo inhaerere, ſed quandoque aliis diſſitis partibus, ex quarum conſenſu oculus laborat, hinc prout una aut altera ratio locum habet, dividitur in idiopathicam et ſympathicam. Porro prothopatica eſt, vel deutero-

teropathica, vel ſymptomatica, prout vel primus oculi morbus eſt, vel alios praegreſſos ſequitur, vel praeſentes morbos tanquam ſymptoma comitatur.

§. 4.

Nyctalopia nulla propria et pathognomonica habet ſymptomata, excepto illo, quod aeger interdiu omni vel diſtincto viſu careat, qui eidem tenibricoſo tempore aut loco adeſt. Cuncta reliqua ſymptomata vel ad ejus cauſam, vel ad eum morbum pertinent, cujus ſymptoma eſt. Ejusmodi ſunt oculorum dolor, rubor, lacrymatio, viſus obſcurus, maculae opacae corneae vel lentis cryſtallinae. Inſuper nyctalopes lumen ordinarium raro ſufferre queunt, continuo palpebris conivent, eas ſemiclauſas habent, atque pupillis eorum continuus ineſt niſus ad coarctationem a)

*) Vide Guerrin Traité ſur les maladies des yeux p. 291.

SECTIO

SECTIO II.

DE CAVSIS NYCTALOPIAE.

§. 5

I. Cauſa proxima.

Qualecunque eſt impedimentum, quod oculum retinamque interdiu ad viſum ineptam reddit, de nocte vero et in moderatiori luce videndi facultatem haud impedit.

§. 6.

II. Cauſae praediſponentes.

1. Senſibilitas et irritabilitas nimium aucta, vel totius corporis, vel imprimis partium nervoſarum oculi, iridis, retinae, palpebrarum etc. Hoc in caſu fieri poteſt, ut ſtimuli vel directi vel indirecti ad oculum admiſſi, motus in illo irregulares, convulſiones ſpaſticasque conſtrictiones producant, quae in die viſum diſtinctum impediunt. Haec vero praeternaturalis oculi ſenſibilitas, et irritabilitas eum in gradum evehi pot-

eſt,

eſt, ut per ſe ad noſtri morbi originem ſufficiat; et tunc non praediſponentis, verum etiam ſaepius procatarcticae vice fungi queat.

2. Debilitas oculi, quae frequentius cum irritabilitate aucta coexiſtt, et praeterea acrimoniarum ad oculum depoſitioni plurimum favet.

3. Diſpſiotio quoque haereditaria in quibusdam adeſſe videtur. Dantur integrae gentes nyctalopes, Leucaethiopes, qui toto die ob oculi photophobiam vel nihil vel obſcure, noctu demum et in moderatiori luce recte vident.

§. 7

III. Cauſae occaſionales.

Cauſae occaſionales hujus morbi, quamvis haud ita magna copia exiſtant, tamen commode ad binas claſſes referri poſſunt.

a. Ad primam claſſem cauſarum occaſionalium nyctalopiae, ea refero vitia, quae introitum lucis in oculum, ejusque ad retinam adventum irregularem efficiunt. Statis temporibus vel nulla lux vel ejus juſto minor copia ad retinam pervenit. Retina et nervus opticus hic ſani ſunt.

b. Ad

2. Ad alteram claſſem refero vitia retinae et nervi optici, ne lucem acceptam juſto modo ſuſcipiant, et ad ſenſorium commune referant.

§. 8.

Ad primam hanc claſſem cauſſarum occaſionalium, quae nyctalopiam duntaxat ſymptomaticam et imperfectam producunt, ſequentes nyctalopiae ſpecies pertinent.

1. Nyctalopia a macula opaca in centro corneae, quae ejusdem ferme cum pupilla, de die coarctacta, eſt amplitudinis. Macula haec in axe viſus poſita, pupillam a clara diei luce anguſtatam fere ex integro teget, ſicque plurimos lucis radios per eam tranſmittendos rapiet. Qua ex cauſa aeger de die parum, aut ſaltem minus diſtincte, videbit. Verum veſperi vel in crepuſculari et moderatiori luce pupilla dilatatur, et adeo ambitu ſuo major ipſa macula evadens, plures lucis radios per marginem apertum ad retinam uſque transmittet, qui objecti ſat diſtinctum imaginem praebent. Hoc igitur modo aeger clarius obſervabit objecta veſperi, quam interdiu.

2. Nycta-

2. Nyctalopia a cataracta imperfecta ſeu a macula in medio lentis cryſtallinae vel ejus capſulae poſita. Haec cauſa eodem modo ut macula mediae corneae operatur. In plena luce enim pupilla ita contrahitur, ut omnis ejus apertura a loco obſcurato lentis tegatur. Si vero in moderatiori luce pupilla dilatatur, per ejus tranſparentem marginem lucis radii ad retinam tranſire poſſunt.

3. Nyctalopia a cataracta ſecundaria cum macula opaca et circumſcripta in medio poſterioris capſulae lentis cryſtallinae formatur. Macula talis quandoque effectus eſt inflammationis extractioni cataractae ſupervenientis. Non raro etiam ex puris vel muci molecula, poſt operationem cataractae in media pupilla ſeu lentis capſula relicta ibique condenſata naſcitur. Vide cl. *Ianin* b) *Maitre-Ian*, c) qui affirmat ſimul, agrotos, ob maculas poſt operationem cataractae recenter obortas, interdum nyctalopes evadere.

Omnes

b) Abhandlungen und Betrachtungen über das Auge. p. 239.

c) Traité des maladies de l'oeil. p. 268.

Omnes hae maculae recenſitae, nyctalopiam magis vel minus perfectam efficiunt, ſi tali ſitu et ambitu gaudeant, ut pupillam interdiu anguſtatam omnino obtegant ſimul eo in gradu opacae ſint, ut omnes lucis radios reflectant.

4. Nyctalopia a mydriaſi. Hoc in caſu pupilla praeternaturaliter dilatata nimiam lucis quantitatem admittit, quae retinam ita obſtupefacit, ne diſtincto viſu gaudeat. Verum noctu lux cum debilior eſt, bene, immo cum ſimul per pupillam multum dilatatam, longe major numerus radiorum intrare poſſit, acutius ullo alio videbit aeger.

5. Nyctalopia a ptoſi ſpaſtica et periodica, quae aegrotum mane aggreditur, et veſperi remittit. Hanc nyctalopiae ſpeciem eo lubentius hic recenſeo, cum eam exemplo quodam, memoratu digno, illuſtrare poſſim, quod mihi ſub exercitationibus clinicis illuſtris ac excellentiſſimi *Reil*, praeceptoris nunquam ſatis colendi, hoc anno obtigerat, et cujus proinde gratia, hanc quoque diſſertationem elaborandam ſumpſi. Pergam autem in prae-

praeſentiarum in generaliori nyctalopiae tractatione, et in fine demum memoratam hiſtoriam morbi addam.

Haec intermittens et periodica ptoſis, quae nyctalopiam efficit, duplicis eſt indolis pro varietate cauſae. Primo a paralyſi periodica et diurna muſculi levatoris palpebrae ſuperioris oriri poteſt, ſuis ſignis cognoſcenda. Secundo a ſpaſmo muſculi orbicularis palpebrarum periodico, qui interdiu exiſtit, noctu remittit. De hoc caſu nobis primario ſermo erit. Provenit vel ab immediato vel mediato irritamento palpebris applicato. Sympathica ptoſis plurimum hypochondriacis, hyſtericis et verminoſis familiaris eſt. Quandoque a ſaburra primarum viarum aut ab exanthemate retropulſo oritur; ſymptoma etiam ſupreſſi menſium fluxus, ſuppreſſae tranſpirationis, nec non choreae Sti Viti eſſe perhibetur. Noſcitur haec ptoſis ſpasmodica exarcta rigidaque palpebrarum clauſura, quas digitis vix apperire poſſumus, palpebrae corrugatae et ſub attactu non nihil regidiores deprehenduntur. Subinde ſpaſmus non palpebras ſolum, verum etiam alios faciei muſculos ſimul afficit, qui una convulſi vario modo diſtorquentur.

§. 9.

§. 9.

Ad alteram claſſem cauſarum occaſionalium, quas ad vitium nervoſum retinae ſeu nervi optici retuli, ſequentes nyctalopiae ſpecies referuntur.

1. Nyctalopia ab amauroſi periodica. Paroxyſmus mane incipit et circa veſperas deſinit. Aegroti hoc vitio affecti ſub paroxyſmo interdiu prorſus nihil oculis diſcernunt, ſive in loco obſcurato, ſive in luce vividiſſima ponantur; veſperi autem, paroxyſmo abſoluto, tam in loco lucidiſſimo, quam tenebricoſo, ſatis bene vident. Cauſa hujus vitii ut plurimum in ſordibus gaſtricis ſita eſt, quod quoque periodicus ejus decurſus indicare videtur. Nonnunquam febris intermittens larvata latet.

2. Nyctalopia a nimia retinae ſenſibilitate. Agroti, quorum retina praeternaturali ſenſitivitate praedita eſt, vel modicam lucem meridianam non ferunt, quin ſtatim dolor, rubor et lacaymatio oculorum ſuboriatur: hinc debiliore quidem lumine, ut tempore veſpertino, vident, fortiore vero, ut interdiu, perculſi, caligant. Quod cauſas nimiae retinae ſenſibilitatis attinet, ad has praeprimis ſanguinis in cerebrum

validior

validior impulſus, plethora, oculi inflammatio, nimia fibrarum retinae tenſio, ſiccitas, debilitas, acritatum varia genera, ac varia ſymptomata ſpaſtica referenda ſunt. Plerumque ophthalmiis catarrhalibus et rheumaticis aſſociatur. d) At ophthalmiae genuinae quandoque effectus nyctalopia eſt. Hujus rei notabile exemplum legitur in Miſcellaneis. A. N. C. Dec. 1. Ann. 1. Homo chordam fidium tenſurus, rupta chorda ſibi oculum vehementer contundebat, oculus inflammabatur, aeger de nocte minimas lineas imaginum et litteras librorum diſtinguebat, clauſo oculo aegroto autem nil videbat, nec diei nec candelae lucem de nocte ferre potuit, hicce morbus poſt aliquot dies evanuit. Interdum etiam ab aliis diverſis cauſis haec lucis photophobia oriri et nyctalopiam producere poteſt. Ita cl. Pellier e) exemplum foeminae allegat, quae a menſium ſuppreſſione nyctalopia infeſtabatur, nec prius ab ea libera evadebat, quam fluxus menſtruus illi reſtitutus

d) Richter Anfangsgründe der Wundarzneykunſt. B. 3. p. 483.

e) Recuil des memoires et obſervations ſur l'oeil. p. 414 - 416.

tutus eſſet. Aliud celeb. Boerhave f) exhibet, hominis, qui ebrius de nocte etiam minimas librorum litteras diſtinguere poterat.

3. Nyctalopia a nimia pupillae coarctatione. Haec quandoque inflammatoria, quandoque ſpaſtica eſt. Pupilla ultra modum ſenſibilis in luce meridiana valde contrahitur, ut ſufficientem ad viſum diſtinctum radiorum copiam non admittat; quare minus recte interdiu videt aeger: e contra veſpera ingruente et noctu, cum lux debilior fibras orbiculares iridis non adeo ſtimulet, coarctatio remittit, et videndi facultas reſtituitur.

4. Nyctalopia a ſtatu corporis hyſterico, cui praeternaturalis irritabilitas et ſenſibilitas oculorum juncta eſt. Hujus ſpeciei exemplum adducit cl. Richter. g) Haec hypochondriacis ac hyſtericis ſubjectis infeſta eſt.

5. Nyctalopia a deſuetudine lucis. Qui in locis obſcuratis e. gr. carceribus incluſi

f) De morbis oculorum Goet. 1746.

g) l. c. 482.

incluſi degunt, non nunquam ex illis liberati, ſtatim in luce meridiana nil vident, etſi pupilla contrahatur. Nam tanta oculis ad lucem ſenſibilitas, ex ejus diutino defectu, inducta eſt, ut vel minimam aegre ferant. Hi homines in locis obſcurioribus diutius incluſi, tantam nervi optici mobilitatem nanciſcuntur, ut a debiliſſima luce irritetur, et in tenebris minima objecta circa circum videant. Hanc acutiorem viſus facultatem obſtupefacit clarior lux. Citatur ejusmodi exemplum a cl. Boerhavio. h)

6. Denique nyotalopia endemica eſt. Leucaethiopes omnes in ſole caecutiunt, noctu demum diſtincte vident. i) Noctuae pluraque alia animalia, praecipue ea, quae alba pelle irideque rubra gaudent, eodem viſus vitio tenentur.

h) l. c. p. 131.

i) Vide Halleri Elem. Phyſ. T. v. p. 490.

SECTIO III.

DIAGNOSIS ET PROGNOSIS NYCTALOPIAE.

§. 10.

Pauca de diagnoſi et prognoſi hujus morbi dicenda habemus. Diagnoſis ſemper in comperto eſt, quippe quae ex ſymptomatibus et ipſius aegroti relatione jamjam innoteſcit. Ceterum diagnoſis cauſae, morbi primarii ſeu ſecundarii, ob medelam faciendam, probe noſci debet. Hinc omnia, quae morbum praeſentem anteceſſerunt aut comitantur, accurate perpendenda ſunt.

§. 11.

Quod prognoſin attinet, haec in genere ex cauſa morbi praeſentis, ex natura morbi cujus ſymptoma vel reliquia eſt, et ex morbi complicati natura ejusque magnitudine petenda eſt. Quo facilius eſt, cauſam hujus affectus tollere morbumque complicatum perſanare, eo melior prognoſis ſit, oportet.

SECTIO IV.

CVRATIO NYCTALOPIAE.

§. 12.

Quamquam nyctalopia plerumque aliorum morborum effectus eſt, ideoque vix peculiaris curationis ratio obtinere videtur: non minus tamen ſcopo meo conſentaneum cenſui, ut ſaltem breviter quaedam de ejus curatione diſſeram.

§. 13.

Ut in quolibet morbo, ſic in nyctalopia curanda, ſemper eo medico reſpiciendum eſt, ut cauſas remotas detegat, et detectas tollat. At cauſae, quae hoc in morbo remotarum nomine veniunt, ut plurimum per ſe jam veri morbi ſunt, proinde in medela nyctalopiae praeſertim contra hos agendum erit: nam his ſublatis, etiam illa ſanatur.

§. 14.

Primum inter cauſas occaſionales nyctalopiae, §pho 8vo enumeratas, corneae maculae occur-

currunt. In harum medela cumprimis ad cauſarum diverſitatem reſpici oportet; magni enim refert, an ab interna aut externa cauſa ortae ſint. Remedia, quibus in illas utimur, ſunt vel externa vel interna. Haec indicantur, ſi maculae ab interna quadam cauſa originem trahunt, v. gr. ab acrimonia arthritica, ſcrophuloſa, venerea, exanthematica, aut alia. Illa potius adhibentur, ſi maculae vel a cauſa locali ortae ſint, vel ſi a cauſa quidem interna prolatae, tamen poſt eam ſublatam, non abeant. Saepius etiam utraque remedia interna cum externis invicem conjunguntur.

§. 15.

Remedia interna, quae externis ſimul combinatis, contra varias acrimonias laudantur, varia ſunt pro diverſa acritatum natura. Ubi maculam acrimoniae arthriticae iure adſcribimus, interne gummi guaiacum, et ilicem aquifolium; externe vero reſolventia, praecipue mercurium dabimus: Si acrimonia ſcrophuloſa corneae maculam produxerit, interne antiſcrophuloſa proſunt, ſcilicet antimonialia, cicuta, aconitum, externe autem mercurius, fel tauri, extractum cicutae, ſal volatile

tile cornu cervi k). Contra maculas ab acrimonia ſyphilitica productas, mercurialia tam interne, quam externe optimo cum effectu dantur, nempe interne mercurius dulcis, externe unguentum citrinum et ophthalmicum rubrum. Si macula ab exanthemate quodam retropulſo orta eſt, eo medelam dirigi oportet, ut exanthema reproducatur; quod ſi minus fiat, vel convenientia adverſus retropulſas acrimonias medicamenta adhibenda, vel ſi earum indoles omnino lateat, ea ſaltem adminiſtranda ſunt, quae acrimonias temperant et evacuant. Huc faciunt veſicatoria, ſetacea, fonticuli, decocta purificantia, et lenia laxantia, praecipue mercurialia, ut acrimoniam ab oculo derivemus.

§. 16.

Remedia externa, quorum efficacia contra maculas corneae ſumma eſt, in duas poſſunt tribui claſſes: vel emollientia, vel reſolventia et roborantia. At perinde non eſt, quo genere pharmacorum utamur, ſemper pro varia macularum natura, quam habitus earum externus indicat, haec

k) Vide Reil memorab. clinic. medico - practic. Vol. I. p. 186 — 188.

haec vel illa adhiberi debent. Inter emollientia, quorum numerus non exiguus, praevalet axungia viperarum [l]), oleum nucis iuglandis, oleum amygdalarum. Reſolventium et roborantium nomine praecellunt borax [m]), Sal ammoniacum, aqua benedicta Rulandi [n]), Saccharum album, mercurius dulcis, mercurius ſublimatus, mercurius gummoſus Plenkii, vitriolum album, alumen, aliaque plura adſtringentia vegetabilia et mineralia. In applicatione autem horum remediorum, eo annitendum eſt, ut maculae ipſae, quantum fieri poteſt, adducantur: hinc apta forma vel in oculum inſtillari, vel penicillo maculae illiniri debent [o]).

§. 17.

Nyctalopia, quae a cataracta lentis cryſtallinae vel eius capſulae producitur, huius morbi primarii curationem exigit. Haec vero tentatur vel per medicamenta vel per operationem chirur-

l) Vide Reil l. c. p. 172. No. 66.

m) Reil l. c. p. 189. No. 101. Seq.

n) Selle medicina clinica p. 599.

o) Reil l. c. p. 133.

rurgicam. Medicamenta tunc ſolum proderunt, ubi iure exſpectare poſſumus, cataractas ab acrimonia quadam ſpecifica ortas fuiſſe, v. gr. ab acrimonia venerea, arthritica, ſcrophuloſa etc.; ubi eadem remedia, quae paulo ante contra haſce acrimonias in medela macularum corneae innui, adhibenda ſunt.

Cauſa ignota, raro opacitatem ſolvere valemus, laudantur vero in cataracta incipiente, interne extractum aconiti, pulſatillae nigricantis, hyosciami albi, mercurius dulcis, millepedum ſuccus, atque etiam electricitas. Externe fonticuli, ſetacea, et veſicatoria nuchae imponenda ſunt. Dum haec non iuverint, operatio haud raro cum ſucceſſu inſtituitur.

Eadem medicamenta reſolventia in cataracta ſecundaria laudantur, iis autem nil proficientibus, nova operatio, et deſtructio lamellae opacae inſtituenda eſt.

§. 18.

Si nyctalopiam mydriaſis effecerit, haec pro cauſarum diverſitate curari debet. In mydriaſi a paralyſi fibrarum orbicularium iridis, proſunt anti-

antiparalytica, irritantia, roborantia, ſcilicet electricitas, veſicatoria, millepedes, valeriana etc. Mydriaſis ſpasmodica exigit, nervina, opium, valerianam et corticem. Mydriaſis a vermibus curatur anthelminticis et purgantibus; his propulſis et mydriaſi tamen remanente, proſunt ſedativa, opium, valeriana et balneum oculorum ex floribus papaveris albi cum lacte tepido. Aſt fere ſemper etiam curatio palliativa, cuius ope nimia lucis quantitas ab oculis arcetur, in mydriaſi requiritur; hinc conveniunt oculorum tela ſericea viridi, obvelationes, perſpicilla viridia, aut tubuli Boerhaviani.

§. 19.

Nyctalopia, quae a ptoſi ſpaſtica periodica et ab amauroſi periodica oritur, ut febris intermittens, emeticis et purgantibus, quia cauſa materialis plurimum in primis viis latet, et repurgatis his, demum cortice peruviano ſanatur. Quodſi aliae cauſae adſint, medela ſecundum eas quovis modo dirigenda eſt.

§. 20.

Dum ſenſibilitas nimia retinae vel iridis cauſa nyctalopiae eſt, ea quae iritabilitati ex ſenſibilitati

tati praeternaturali originem praebere poſſunt, ſedulo indagari debent. Igitur in phlogoſi oculorum praeſente, cura pro varia eius natura et magnitudine, fiet interne methodo antiphlogiſtica, revellente, refrigerante; externe autem pro rerum conditione leniora vel fortiora repellentia ophthalmica conveniunt. Si acrimonia in cauſa eſt; uti in ophthalmiis catarrhalibus, rheumaticis aliisque contingit, hae vel ſpecificis ſaepius dictis, vel generalionibus oppugnandae ſunt. At ferme ſemper his cum remediis in ipſam cauſam directis remedia ſenſibilitatem nervoſam minuentia coniungi oportet. Optime conducit hunc in finem mixtura ex vino antimoniato Huxhami cum tinctura thebaica; cuius unum ingredies acrimonias pellit, alterum nervorum ſenſibilitatem ſupprimit. Externe vero eadem tinctura thebaica una alterave guttula oculo quandoque inſtillata, ſumma et miranda ſaepe pollet efficacia: nam minuit nervorum ſenſibilitatem nimiam, vaſculorum actiones acritatumque ſeroſarum eavcuationes auget, nec non dolores magnopere mitigat.

Quodſi cum aucta oculi irritabilitate, debilitas nimia adſit, praeter antiſpasmodica etiam robo-

roborantia interna requiruntur. Plurimum tunc praeſtabit radix valerianae, oleum valerianae, cortex peruvianus, opium et balnea oculi frigida.

§. 21.

In nyctalopia a deſuetudine lucis orta, omnis medela in eo vertitur, ut aeger ſenſim ſenſimque oculos luci aſſuefaciat. Palliative interea, ne oculus nimia luce interdiu percellatur, aut plane laedatur, peplo viridi, vel quod praeſtat, tubulis Boerhavianis muniri poteſt.

HISTORIA MORBI.

Puer duos annos et dimidium natus, ſatis alacer et laudabiliter nutritus, primo ſuae aetatis anno cruſta lactea infeſtabatur, qua ultra annum iam exercitatus, tandem ſenſim ac ſenſim liberabatur. Hoc malo ſublato, utcunque bona adhuc gaudere videbatur ſanitate; attamen non diu poſt, variolis ſpuriis correptus, varia ſymptomata, labem rachiticam indicantia, ſeſe manifeſtarunt. Infans in dies magis debilitabatur, articuli tumere, oſſium extrema protuberari atque tibiae curvari incipiebant, ita ut carnibus flaccidis, emollitis et debilitatis, vix amplius pedibus inſiſtere vale-

valeret. Inſuper pone aures intertrigine, ac ipſius auris ſiniſtrae exulceratione perpetua infeſtabatur, nec non continuum lymphae acris e naribus ſtillicidium a longo retro tempore experiebatur. Diu haec, licet fracta ſanitate, ſine manifeſta tamen alius functionis laeſione perferebat. Verum quam primum aliquando ſtillicidium hoc narium, cum intertrigine aurium ſimul evaneſcente ſubſtiterat, etiam brevi abhinc mater infantem affectu quodam palpebrarum oculi premi obſervabat, quem nunc utpote memoratu digniſſimum, exacte quoad eius ſymptomata deſcripturus ſum.

Habebat ſe affectus hic ſequenti ratione. Infans quovis mane e ſomno evigilans oculos palpebris firmiter clauſos exhibuit, quin tamen hae muco conglutinatae eſſent, eosque clauſos per totum diem ad veſperam uſque tenebat, qua autem apparente, cum palpebras prius manibus non nihil fricaſſet, mox aperuit. Hac ratione affectus hic quotidie paroxysmi inſtar ingruebat, ac per duas ferme ſeptimanas eodem ſemper modo perſeverabat. Quare jam mater opem medicam a ſchola clinica die 15. Iulii hujus anni exploravit, Nos in veram hujus affectionis indolem indagantes, examini accuratiori infantem aegrum ſub-

ſubjecimus, oculos optimos ſine ullo apparente vitio externo reperiebamus, palpebrae modo naturali ſe habebant; at ſi vel quid praeſente in caſu notari mereretur, hoc unicum adnotaſſe vellem, infantem hunc cilia ſolitis duplo longiora habuiſſe. Tempore paroxyſmi palpebras maxima vi adeo arcte clauſas offendebamus, ut eas nec manus interventu a ſe invicem diducere poſſemus, palpebrae vehementer contractae, corrugatae et ſub attactu non nihil rigidiores deprehendebantur. In comperto erat, hanc palpebrarum clauſuram a ſpasmo muſculi orbicularis produci: at hic ſpaſmus non palpebras ſolum, verum etiam alios muſculos ſimul invadere videbatur, nam ſaepe plures faciei muſculi ſubito una convulſi, vario modo diſtorquebantur, nec raro aeger, etiam extra tempus paroxyſmi convulſivis motibus agi, et miris digitorum geſticulationibus ludere ſolebat. Paroxyſmo abſoluto infans interdum nictitare et palpebras manibus fricare aſſolitus eſt, quandoque de dolore oculorum querebatur, qui lacrymabantur, praeſertim vbi luci meridianae vivaciori expoſitus eſſet.

Quoad reliquas corporis functiones, praeter ſymptomata rachitica, praecipue ſymptomata gaſtrica eminebant.

In

In cauſam hujus affectionis diligentius inquiſivimus; at examine inito nihil erat, quod certo huius vitii accuſaremus, Acrimonia quaedam latuiſſe videbatur, atque vermes ſuſpicabamur, quamvis nulla horum adfuiſſent ſymptomata manifeſta. Ratione medelae, primum morbum rachiticum antigaſtricis aggrediebamur, quibus ſimul ob vermium ſuſpicionem anthelmintica combinabantur; evacuabatur et magna pituitae quantitas, ſed vermes nec mercurio aliisque anthelminticis exhibitis unquam ceſſere. Pone aures veſicatoria applicabantur, nec non interne vinum antimoniatum Huxhami cum tinctura thebaica exhibitum fuit, unde lacrymatio et dolores oculorum ad lumen meridianum, ſtatim minuebantur et ſenſim remiſerunt. Tandem et horum remediorum auxilio, paroxysmus morbi eum in gradum abbreviabatur, vt nunc hora undecima antemeridiana oculos aperiret. Aſt hoc modo nunc per ſatis longum tempus, morbus immutatus perſtabat. Tentavimus aliquoties laudano liquido Sydenhami, palpebris inuncto, ſpaſmum ſolvere, ac paroxyſmum breviare; vere ſpasmus mox inde remiſit, et aeger oculos aperuit: attamen brevi poſt laudani vi evanida, ſpas-

mus

mus reverſus, demore continuabatur, donechora undecima plane ſolveretur.

Aliud ſubeſſe ſuspicabamur, ſcilicet febrim intermittentem larvatam latere, hinc cortex peruvianus, quem modo labes rachitica quoque expoſcebat, in uſum vocabatur, qui unciae unius forma infuſi adhibitus, tantum quoque paroxyſmum imminuit, ut aeger poſt dimidiam ab evigilatione horam nunc aperiret oculos, alias multo diutius clauſos. Contigit haec paroxysmi abbreviatio die ſexta Auguſti; ab hoc tempore, nulla eius mutatio porro obtigit, cortex et alia ratione huius affectus incaſſum tentabantur. Interim reliquae affectiones ſpaſmodicae, ut varius ille digitorum luſus, muſculorum faciei convulſio, ex integro remiſere, ac rachitis quoque in melius mutata conſpiciebatur. A ſexta Auguſti die ad finem menſis usque paroxysmus, ut innui, per dimidiam tantummodo horam quotide ingruebat; at hiſce diebus, cum aeger maligno variolarum genere corriperetur, et de vita decederet, omnis ulterior obſervandi occaſio reſcindebatur.

THESES.

I.

Febris puerperarum plerumque gaſtricae indolis eſt.

II.

Exanthema miliare, quo et puerperae quandoque corripiuntur, ſemper ſymptomaticum eſt.

III.

Malum hypochondriacum, hyſtericum et arthritis ejusdem videntur eſſe originis.

IV.

Magna eſt hirudinum vis ad ophthalmias quasdam ſanandas.